

Lovforslaget i § 1 har filllet Begrebet om bunden Ræring saaledes, at derunder indbefattes al den Ræringsdrift, som ikke hidtil har været eller efter denne Lov vil blive at ansee som fri, og til denne S knytter sig Bestemmelsen i § 15, at Afgangen til den hidtil under borgerlig Ræring hørende Haandværksdrift og til den Fabrikdrift, som ikke er fri, vindes i Almindelighed ved Borgerstab og Ræringsbeviis, samt en lignende Bestemmelse med Hensyn til Handel i § 29, osv. Imidlertid opstod jo ganske vist det Spørgsmaal: skal Loven aldeles ikke berøre denne Grændse mellem fri og bunden Ræring? Man kunde maaffemene, at dette Spørgsmaal ikke behøvede nogen nærmere udtryffeligt Besvarelse i Loven, idet det kunde overlades til Domstolenes Afgjørelse, og det kunde jo vel være, at dette Svar kunde have været tilstrækkeligt. Det er vist, at Spørgsmaalet om Grændsen mellem berettiget og uberettiget Ræring er et Retsspørgsmaal, som, naar ingen Hjemmel for en anden Afgjørelsesmaade kan paavises, hører under Domstolene, men ved Siden deraf antog jeg, at vi netop her havde et eiendommeligt Tilfælde, hvor Forholdet kunde udvikle sig lokalt, og hvor derfor en særegen Bestemmelse vel kunde være hensigtsmæssig. Jeg meente altsaa, at man vel kunde optage en Bestemmelse i Lovforslaget, som kunde lette en Udvidelse af den frie Rærings Omraade i de forskjellige Communer i Dverreenskemmelse med Communalbestyrelsens eget Dnsse, og det er Tankgangen i den anden Hovedafdeling af § 1, naar det hedder: „Opstaaer der Spørgsmaal, om en vis Ræring kan drives uden Borgerstab eller Ræringsbeviis, har vedkommende Kjøbstadcommunalbestyrelse eller Amtsråd herom at tage Beslutning. Amtsrådets Beslutning forelægges stedse Indenrigsministeriet, Kjøbstadcommunalbestyrelsens derimod kun, naar den gaar ud paa at inddrage Erhvervet under den bundne Ræring.“ Dersom altsaa en Kjøbstads Communalbestyrelse erklærer om en vis Ræring, med Hensyn til hvilken der opstaaer Spørgsmaal, at den bliver at ansee som fri, har jeg meent, at der ikke fra det Offentliges Side er Grund til at gjøre nogen Indsigelse derimod, hvor-

imod jeg har anseet det nødvendigt, naar Communalbestyrelsen vil have Ræringen erklæret for bunden, at Sagen forelægges Indenrigsministeriet, som i saa Fald kunde følge en forskjellig Fremgangsmaade. Det kunde siges: For Diebliffet er det ikke værdt, at Spørgsmaalet afgjøres ved et saadant Regulativ, om jeg tør kalde det saaledes, eller ved en saadan Bestemmelse; lad det strax komme for Domstolene; men i ethvert Tilfælde har det været min Mening, at medens Domstolene maatte respectere en Beslutning, tagen i Dverreenskemmelse med § 1, at Ræringen skulde være fri, saa maatte derimod Domstolene, uagtet man foreløbig havde opstillet den Paastand, at Ræringen var bunden, naar Sagen bragtes for dem med Hensyn til Grændsen om berettiget eller uberettiget Ræringsbrug, være bemyndigede til, i Henshold til Lovgivningens almindelige Grundsetninger, at afgjøre Sagen. I Forbindelse dermed berørte det ærede Medlem et andet Spørgsmaal, nemlig Forholdet til Bygningsafgiften, som er afhandlet i § 70. Det vil jo erindres, at vi have almindelige Regler om Bygningsafgifter paa Landet i Frdn. af 1ste October 1802, og at dens § 35 kun hjemler Fritagelse med Hensyn til de Haandværkere, der efter Loven maae opholde sig paa Landet. Denne Fritagelse meente jeg maatte retfærdigviis bortfalde efter den hele nye Ordning af Forholdene; thi jeg saae ingen Grund, hvorfor der ikke i denne Henseende skulde gjennemføres Lighed mellem Kjøbstæderne og Landet. Naar der nu spørges, hvorvidt den frie Ræring som saadan er fri for Bygningsafgift, og naar f. Ex., for at tage et enkelt Tilfælde, den ærede Rigsdagsmand spurgte, hvorledes det vilde gaae med Lysestøberier paa Landet, saa skal jeg dertil svare, at for det Første kunne og maae jo Forholdene stille sig forskjelligt efter den nuggældende Lovgivning og den tilkommende Lov, naar § 70 maatte vinde Lovgivningsmagtens Bifald. Hvad specielt angaaer Lysestøberierne, da skal jeg oplyse, at hidtil har der, mig vitterligt, ikke været Spørgsmaal om at sætte Lysestøberens Bygninger paa Landet i Bygningsafgift, men Grunden dertil forekommer mig at ligge temmelig nær, idet man ved at eftersee de Tabeller, som